

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ ทักษะคิดต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงลักษณะส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ ทักษะคิดต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ ทักษะคิดต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 1 แสดงลักษณะส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร พัฒนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในสถานประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

			(n = 103)
	ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	67	65.00
	หญิง	36	35.00
2. อายุ			
	น้อยกว่า 30 ปี	13	12.62
	30-35 ปี	2	1.94
	36-40 ปี	33	32.04
	41-45 ปี	27	26.21
	46-50 ปี	20	19.42
	50 ปีขึ้นไป	8	7.77
3. ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	11.65
	ปริญญาตรี	67	65.05
	สูงกว่าปริญญาตรี	24	23.30
4. ตำแหน่งปัจจุบัน			
	ผู้ประกอบการซึ่งเป็นเจ้าของกิจการ	32	31.07
	ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้บริหารกิจการ	20	19.42
	ผู้ประกอบการซึ่งเป็นเจ้าของกิจการและเป็นผู้บริหารกิจการ	41	39.81
	อื่นๆ	10	9.71
5. ประเภทกิจการ			
	กิจการผลิตสินค้า/อุตสาหกรรม		
	วิสาหกิจขนาดย่อม	26	25.24
	วิสาหกิจขนาดกลาง	24	23.30

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n = 103)		
ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจการการค้าปลีก/ค้าส่ง		
ค้าปลีก		
วิสาหกิจขนาดย่อม	9	8.74
วิสาหกิจขนาดกลาง	7	6.80
ค้าส่ง		
วิสาหกิจขนาดย่อม	12	11.65
วิสาหกิจขนาดกลาง	9	8.74
กิจการบริการ		
วิสาหกิจขนาดย่อม	9	8.74
วิสาหกิจขนาดกลาง	7	6.80

จากตารางที่ 1 สามารถอธิบายลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 103 คน ได้ดังต่อไปนี้

1. เพศ พบว่า ผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 65 และเป็นเพศหญิง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 35

2. อายุ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ มีช่วงอายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 32.04 รองลงมาคือ 41-45 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 26.21 46-50 ปี จำนวน 20 คนคิดเป็นร้อยละ 19.42 น้อยกว่า 30 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.62 50 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.77 และ 30-35 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.94 ตามลำดับ

3. ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 67 คน คิดเป็น ร้อยละ 65.05 รองลงมา มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 และมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.65

4. ตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นทั้งเจ้าของกิจการและเป็นผู้บริหารกิจการ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมาคือผู้ประกอบการซึ่งเป็นเจ้าของกิจการ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 31.07 ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้บริหารกิจการ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.42 และตำแหน่งอื่นๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.71

5. ประเภทกิจการ พบว่า กิจการส่วนใหญ่ เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมในกิจการผลิตสินค้า/อุตสาหกรรม จำนวน 26 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.24 รองลงมาเป็นวิสาหกิจขนาดกลางในกิจการผลิตสินค้า/อุตสาหกรรม จำนวน 24 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 23.30 เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมในกิจการค้าส่ง จำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.65 เป็นวิสาหกิจขนาดกลางในกิจการค้าส่ง จำนวน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.74 เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมในกิจการค้าปลีก จำนวน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.74 เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมในกิจการบริการ จำนวน 9 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.74 เป็นวิสาหกิจขนาดกลางในกิจการบริการ จำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.80 และเป็นวิสาหกิจขนาดกลางในกิจการค้าปลีก จำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ ทักษะคิดต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของคะแนน ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ ทักษะคิดต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ
ภาวะผู้นำรวม	3.17	0.77	สูง
- การส่งเสริมแรงบันดาลใจผู้ใต้บังคับบัญชา	3.22	0.73	สูงที่สุด
- การเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสังคม	3.12	0.82	สูง
- การมีศีลธรรมในการประกอบการ	3.04	0.82	สูง
- ความสามารถในการคิดเชิงยุทธศาสตร์	3.03	0.86	สูง
- การใส่ใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น	3.01	0.82	สูง
- การเปิดกว้างยอมรับสิ่งต่างๆ	2.61	0.76	สูง
วัฒนธรรมองค์การ			
- กลุ่มนิยม	3.56	0.90	สูง
- ความเป็นหนึ่ง	3.55	0.79	สูง
- ปัจเจกนิยม	3.09	1.18	ปานกลาง
- ความเป็นชาย	2.98	1.07	ปานกลาง
- ความเหลื่อมล้ำของอำนาจ	2.59	1.03	ต่ำ
- การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน	2.48	0.79	ต่ำ
ทักษะคิดต่อระบบคุณภาพ ISO 9000	3.39	0.67	สูง
ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของ ผู้ประกอบการ	3.46	0.76	สูง

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ที่ทำการศึกษา มีภาวะผู้นำโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำในแต่ละองค์ประกอบจะเห็นว่า ผู้ประกอบการมีองค์ประกอบด้านการส่งเสริมแรงบันดาลใจผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ในระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 มีองค์ประกอบด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสังคม องค์ประกอบด้านการมีศีลธรรมในการประกอบการ องค์ประกอบด้านความสามารถในการคิดเชิง

ยุทธศาสตร์ องค์ประกอบด้านการใส่ใจและปวารณาดีต่อผู้อื่น และองค์ประกอบด้านการเปิดกว้างยอมรับสิ่งต่างๆอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 3.04 3.03 3.01 และ 2.61 ตามลำดับ

ด้านวัฒนธรรมองค์การ พบว่า สถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ที่ทำการศึกษา มีวัฒนธรรมองค์การแบบกลุ่มนิยม และวัฒนธรรมองค์การความเป็นหญิงอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และ 3.55 ตามลำดับ รองลงมาคือ วัฒนธรรมองค์การแบบปัจเจกนิยม และวัฒนธรรมองค์การความเป็นชายอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และ 2.98 ตามลำดับ วัฒนธรรมองค์การความเหลื่อมล้ำของอำนาจ และวัฒนธรรมองค์การการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน อยู่ในระดับต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 และ 2.48 ตามลำดับ

ด้านทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ทำการศึกษา มีทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 โดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39

ด้านความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ พบว่า การประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ที่ทำการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สมมติฐานที่ 2 วัฒนธรรมองค์การ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สมมติฐานที่ 3 ทักษะคิดต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ ทักษะคิดต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ
ภาวะผู้นำรวม	0.42**
- การส่งเสริมแรงบันดาลใจผู้ใต้บังคับบัญชา	0.49**
- ความสามารถในการคิดเชิงยุทธศาสตร์	0.34**
- การเปิดกว้างยอมรับสิ่งต่างๆ	0.33**
- การใส่ใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น	0.29**
- การมีศีลธรรมในการประกอบการ	0.24*
- การเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสังคม	0.22*
วัฒนธรรมองค์การ	
- กลุ่มนิยม	0.33**
- ความเป็นหญิง	0.33**
- ความเป็นชาย	-0.09
- การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน	-0.09
- ปัจเจกนิยม	-0.07
- เหลื่อมล้ำของอำนาจ	-0.07
ทักษะคิดต่อระบบคุณภาพ ISO 9000	0.75**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำโดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.42 และองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำทุกองค์ประกอบ มีความสัมพันธ์ในทางบวก กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยองค์ประกอบด้านการส่งเสริมแรงบันดาลใจผู้ใต้บังคับบัญชา องค์ประกอบด้านความสามารถในการคิดเชิงยุทธศาสตร์ องค์ประกอบด้านการเปิดกว้างยอมรับสิ่งต่างๆ องค์ประกอบด้านการใส่ใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น องค์ประกอบด้านการมีศีลธรรมในการประกอบการ และองค์ประกอบด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.49 0.34 0.33 0.29 0.24 และ 0.22 ตามลำดับ ด้านวัฒนธรรมองค์การ พบว่า วัฒนธรรมองค์การแบบกลุ่มนิยม และวัฒนธรรมองค์การความเป็นหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.33 ด้านทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 พบว่า ทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.75

สมมติฐานที่ 4 ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ และทัศนคติต่อระบบคุณภาพ

ISO 9000สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ด้วยวิธี Stepwise เมื่อ
ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ และทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 เป็นตัวแปร
พยากรณ์ และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อม เป็นตัวแปรตาม

ตัวแปรพยากรณ์	B	Standard Error	Beta	t	p (Significance)
ค่าคงที่	0.22	0.29		0.76	0.45
ภาวะผู้นำรวม	0.39	0.08	0.39	5.23	0.00
วัฒนธรรมองค์การแบบกลุ่มนิยม	0.27	0.06	0.33	4.39	0.00
ทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000	0.28	0.08	0.26	3.50	0.00
S = 0.52 R = 0.74 R ² = 0.55 R ² adj. = 0.54 F = 40.61**					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อพยากรณ์ความสำเร็จในการประกอบ
ธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมด้วย ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ
และทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 พบว่า ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ และทัศนคติต่อ
ระบบคุณภาพ ISO 9000 สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย
สามารถอธิบาย หรือพยากรณ์ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด
กลางและขนาดย่อมได้ร้อยละ 55

สมการการถดถอยพหุคูณที่ใช้ในการพยากรณ์คือ

$$\begin{aligned} &\text{ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม} \\ &= 0.22 + 0.39 (\text{ภาวะผู้นำรวม}) + 0.27 (\text{วัฒนธรรมองค์การแบบกลุ่มนิยม}) + 0.28 \\ &\quad (\text{ทัศนคติต่อระบบ} \\ &\quad \text{คุณภาพ ISO 9000}) \end{aligned}$$

นอกจากนี้ สามารถสร้างสมการการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z \text{ ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม} \\ = 0.39 \text{ (ภาวะผู้นำรวม)} + 0.33 \text{ (วัฒนธรรมองค์การแบบกลุ่มนิยม)} + 0.26 \text{ (ทัศนคติต่อระบบคุณภาพ} \\ \text{ISO 9000)}$$

จากสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในการพยากรณ์ความสำเร็จในการประกอบการสูงสุด คือ ภาวะผู้นำรวม วัฒนธรรมองค์การแบบกลุ่มนิยมและทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 ตามลำดับ

ข้อวิจารณ์

การศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ ทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 และความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายเกี่ยวกับผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาวะผู้นำ

ผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม มีภาวะผู้นำโดยรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งหมายความว่า ผู้ประกอบการมีพฤติกรรมหรือความสามารถในการมีอิทธิพลที่จะจูงใจ โนมน้าว ให้การสนับสนุน ผู้ใต้บังคับบัญชาและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์การ ให้บรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบในแต่ละด้านของภาวะผู้นำ พบว่า องค์ประกอบด้านการส่งเสริมแรงบันดาลใจผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ในระดับสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้ประกอบการมีพฤติกรรมหรือความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้พนักงานส่งเสริมให้พนักงานรักองค์การ ส่งเสริมให้พนักงานได้ใช้ความสามารถแสดงศักยภาพของตนเองที่มีอยู่ โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของพนักงานให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง และพัฒนาความสามารถของพนักงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและมีศักยภาพมากขึ้น ส่วนองค์ประกอบด้านการมีศีลธรรมในการประกอบการ องค์ประกอบด้านความสามารถในการคิดเชิงยุทธศาสตร์ องค์ประกอบด้านการใส่ใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น และองค์ประกอบด้านการเปิดกว้างยอมรับสิ่งต่างๆ อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่ผู้ประกอบการจะต้องทำหน้าที่สำคัญในการเป็นผู้นำขององค์การ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับผู้ตาม มีศีลธรรมและจริยธรรมสูง รักษาคำพูด มีการดำเนินงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ตามแนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bass

and Avolio (1991 อ้างถึงใน รัตติกรณ์, 2545ก) ที่ผู้นำจะต้องเป็นรูปแบบของผู้ตาม เป็นผู้ที่ไวใจ ได้ว่าจะกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง หลีกเลี่ยงที่จะใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน แต่จะประพฤติตน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นและประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งผู้นำจะได้รับการยกย่อง เคารพนับถือ ไว้วางใจ และทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้ร่วมงาน และอาจเนื่องมาจากปัจจุบัน มีการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่สูงมากขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะมี ผลต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

วัฒนธรรมองค์การ

ผลการศึกษาวัฒนธรรมองค์การ พบว่า สถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ทำการศึกษา มีวัฒนธรรมองค์การแบบกลุ่มนิยม และวัฒนธรรมองค์การความเป็นหนึ่ง อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของธุรกิจเป็นแบบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีจำนวนพนักงานไม่มาก มีโครงสร้างขององค์การแบบไม่เป็นทางการ ไม่เคร่งครัดในกฎระเบียบ และข้อบังคับ มีการดำเนินงานที่เป็นอิสระ และการบริหารงานมีความคล่องตัวสูง ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับความต้องการของพนักงาน มุ่งเน้นเรื่อง ความร่วมมือ การให้ความเอาใจใส่เอื้ออาทร ทั้งพนักงานและลูกค้า โดยพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความรู้สึกแตกต่างทางสถานภาพ มักจะแก้ปัญหาด้วยความประนีประนอม และมีการเจรจาตกลงกัน และอาจเนื่องมาจากลักษณะองค์กรที่เน้นความสำเร็จ การบรรลุเป้าหมายเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดขององค์การ พยายามกำจัดอุปสรรคต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ กฎระเบียบ โครงสร้าง หรือคน ตัวอย่าง เช่น หากบุคคลขาดทักษะหรือความรู้ที่จะทำงานตามเป้าหมาย ก็จะถูกย้ายหรือสับเปลี่ยนหน้าที่ หรือไม่ให้ทำในส่วนที่สำคัญ และอาจมีการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามกฎระเบียบ หากทำให้งานก้าวหน้า และสำเร็จลงได้ โครงสร้างองค์กรสามารถปรับเปลี่ยน เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ โดยจะเน้นที่ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่นขององค์กรที่สามารถตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ ซึ่งพนักงานมีการร่วมมือกัน มีค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน

ทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000

ผลการศึกษาทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ที่ทำการศึกษา มีทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 โดยรวม อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยด้านมุมมองของผู้ประกอบการคือ ผู้ประกอบการมีความเชื่อว่าหากนำระบบคุณภาพ ISO 9000 มาใช้ในองค์การอย่างถูกต้องแล้ว จะนำมาซึ่ง การมีส่วนร่วมในการสร้างคุณภาพของพนักงานทุกคนในองค์การ การทำงานในองค์การเป็นไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ การยอมรับจากลูกค้าและสังคม ภาพลักษณ์ของการเป็นผู้นำ การมียอดขาย และ

ผลกำไรที่เพิ่มขึ้น ปัจจัยด้านความต้องการของลูกค้า คือ เมื่อลูกค้าทราบว่า ทำการค้ากับองค์กร ที่ผ่านการรับรองคุณภาพ ISO 9000 แล้ว จะนำมาซึ่ง การเจรจาทางการค้าที่สะดวกและง่ายมากขึ้น การตอบสนองที่รวดเร็ว และมีความรับผิดชอบที่มากขึ้น ประหยัดค่าใช้จ่ายในการตรวจติดตาม ของลูกค้าได้มากขึ้น การมีผู้ผลิตที่เป็นตัวเลือกที่ตีมากขึ้น และควมมีคุณภาพมากขึ้นในสายการ ผลิตของตนเอง และปัจจัยด้านโอกาสทางการตลาด คือ การผ่านการรับรองระบบคุณภาพ ISO 9000 ถือเป็นใบเบิกทางสู่การค้าในกลุ่มตลาดยุโรป

ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ

ผลการศึกษา พบว่า ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อมที่ทำการศึกษารวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ข้อได้เปรียบของ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในแง่ของความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการดำเนินงาน ผู้ประกอบการสามารถตัดสินใจทุกเรื่องที่มีผลกระทบต่อธุรกิจของตน ซึ่งหากเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ จะต้องเสนอให้ผู้บริหารระดับสูงตัดสินใจ มีการประกอบการอยู่ในตลาดขนาดเล็ก จึงสามารถรู้ ปัญหาและความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี มีความใกล้ชิดกับพนักงานและลูกค้า และสามารถเปลี่ยนแปลงการผลิตสินค้าและบริการได้ดีกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เพราะใช้ทุนน้อย อย่างไรก็ตาม ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็ยังมีข้อเสียเปรียบอยู่หลายประการ เช่น เงินทุนน้อย ทำให้โอกาส ของความอยู่รอดน้อยกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ มีฐานะทางการเงินไม่ค่อยจะมั่นคง การเพิ่มทุนมี ปัญหาเพราะผู้ให้กู้ลังเลใจที่จะให้ธุรกิจกู้เงินไปลงทุน เป็นต้น

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภาวะผู้นำโดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความ ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.42 และองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำทุกองค์ประกอบ มีความ สัมพันธ์ใน ทางบวก กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 โดยองค์ประกอบด้านการส่งเสริมแรงบันดาลใจผู้ใต้บังคับบัญชา องค์ประกอบ ด้านความสามารถในการคิดเชิงยุทธศาสตร์ องค์ประกอบด้านการเปิดกว้างยอมรับสิ่งต่างๆ องค์ประกอบ ด้านการใส่ใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น องค์ประกอบด้านการมีศีลธรรมในการประกอบการ และ องค์ประกอบด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.49 0.34 0.33 0.29 0.24 และ 0.22 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้สอดคล้องกับงาน

วิจัยของรัตติกรณ์ (2548) ที่ทำการศึกษาภาวะผู้นำและทิศทางใหม่เพื่อการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยซึ่งพบว่าผู้ประกอบการที่มีความสำเร็จในการประกอบธุรกิจต่างกันมีภาวะผู้นำแตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการที่มีความสำเร็จในการประกอบธุรกิจสูงมีภาวะผู้นำสูงกว่าผู้ประกอบการที่มีความสำเร็จในการประกอบธุรกิจต่ำ

จากผลการวิจัยยังพบว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำหลายด้านมีผลสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bass และ Avolio (1991 อ้างถึงในรัตติกรณ์, 2545 ก) อันได้แก่ด้านการส่งเสริมแรงบันดาลใจผู้ใต้บังคับบัญชา สอดคล้องกับองค์ประกอบการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Motivation: IM) โดยที่ผู้นำจะประพาดิในทางที่จูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจกับผู้ตาม ผู้นำจะแสดงการอุทิศตัวหรือผูกพันกับเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ร่วมกัน และองค์ประกอบด้านการกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation: IS) โดยผู้นำจะกระตุ้นการสร้างระบบความคิดให้ผู้ตาม ได้เห็นถึงปัญหา แนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา และเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนด้านการมีศีลธรรมในการประกอบการ และด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกต่อสังคม ก็มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized Influence) โดยผู้นำจะต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง มีศีลธรรมและจริยธรรม มีการบริหารอารมณ์ที่ดี และมีสมรรถภาพ มีความตั้งใจ และเชื่อมั่นในการกระทำสิ่งต่าง ๆ และด้านการเปิดกว้างยอมรับสิ่งต่าง ๆ ก็มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration: IC) ซึ่งเป็นการยอมรับซึ่งความแตกต่างทั้งการกระทำและความคิดของผู้นำกับผู้อื่น ส่วนในด้านความสามารถในการคิดเชิงยุทธวิธีนั้น ก็มีส่วนที่สอดคล้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealizes Influence) ในเรื่องของการที่ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

จะเห็นได้ว่าจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยทางภาวะผู้นำหลายเรื่องที่ยืนยันว่าภาวะผู้นำนั้นสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของทั้งตัวผู้นำ และองค์การ ส่งผลต่อความสำเร็จในการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล เช่น ผลการวิจัยของ จรัสศรี (2539) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับการยึดมั่นผูกพันองค์การของพยาบาลประจำการ ในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปในเขตภาคใต้ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การของพยาบาลประจำการ งานวิจัยของ อภิวรรณ (2542) ได้ศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน งานวิจัยของอิสระ (2545) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและประสิทธิผลของหัวหน้างานระดับต้นผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำของหัวหน้างานระดับต้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของตนเอง งานวิจัยของ พรพรรณ (2545) ได้ศึกษาความ

สัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำและผลการปฏิบัติงานของพนักงาน ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำของหัวหน้างานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานของพนักงาน

ถึงแม้ว่าองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะไม่ได้พัฒนาเครื่องมือมาจากแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงก็ตาม แต่มีหลายองค์ประกอบที่สอดคล้องกับองค์ประกอบในแนวคิดทฤษฎีด้วย ซึ่งหลายองค์ประกอบของงานวิจัยที่เห็นได้ชัดว่ามีความเหมือน สอดคล้องและมีการผสมผสานเอาหลาย ๆ องค์ประกอบของแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไว้และผลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยทั้งที่เป็นความเหมือนและความแตกต่างครั้งนี้ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่นำไปเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

สมมติฐานที่ 2 วัฒนธรรมองค์การ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า วัฒนธรรมองค์การแบบกลุ่มนิยม และวัฒนธรรมองค์การความเป็นหญิง มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.33

จากการวิจัยที่พบว่ารูปแบบวัฒนธรรมองค์การที่เหมาะสมจะส่งเสริมการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ ขณะที่วัฒนธรรมองค์การบางอย่างอาจทำลายความก้าวหน้าและการอยู่รอดขององค์การในระยะยาว เช่น วัฒนธรรมองค์การความเหลื่อมล้ำของอำนาจ ซึ่งมีการควบคุมแบบรวมศูนย์จากส่วนกลาง ระบบการจัดการลำดับฐานตำแหน่งมีความเหลื่อมล้ำ ไม่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า/ผู้รับบริการ พนักงาน ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มักจะไม่สามารถอยู่รอดได้ในระยะยาว โดยเฉพาะภายใต้สิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงมากขึ้น วัฒนธรรมองค์การการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน ซึ่งเป็นองค์การที่มีวัฒนธรรมองค์การที่เข้มแข็งเป็นกรอบควบคุมให้พนักงานปฏิบัติไปทางบวกนั้น จะเป็นผลดีต่อเมื่อวัฒนธรรมนั้นมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์และสิ่งแวดล้อมขององค์การ แต่หากไม่สอดคล้องแล้วจะเป็นตัวขัดขวางความก้าวหน้าและการอยู่รอดขององค์การ อย่างไรก็ตามจากสถิติพบว่าองค์การที่มีวัฒนธรรมองค์การที่เข้มแข็ง จะต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผลการดำเนินงานถดถอยลงไปเรื่อย ๆ (Peter and Waterman, 1982: Denison, 1990: Kotter and Heskett, 1992: Zwell, 2000 อ้างถึงใน สุเทพ 2545)

จะเห็นได้ว่าจากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยวัฒนธรรมองค์การหลายเรื่องที่ยืนยันว่าวัฒนธรรมองค์การสามารถส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ และผลการปฏิบัติงานทั้งตัวผู้นำและองค์การหลายเรื่องได้แก่ งานวิจัยของ กิตติ (2541) ได้ศึกษา

วัฒนธรรมองค์การและลักษณะผู้นำในธุรกิจสถานีโอโรทซ์สน์ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานีโอโรทซ์สน์ประสบความสำเร็จในการวางแผนทางที่ควรจะเป็นในองค์การให้เป็นไปในวิถีทางเดียวกัน และปัจจัยอย่างหนึ่งที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จก็คือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพนักงาน งานวิจัยของ ปัทมา (2545) ได้ศึกษาถึงวัฒนธรรมองค์การและความผูกพันต่อองค์การ ผลการวิจัยพบว่าวัฒนธรรมองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ งานวิจัยของ นุสาลินี (2545) พบว่า วัฒนธรรมองค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อองค์การ

สมมติฐานที่ 3 ทศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.75 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ Roger (1971 อ้างถึงในสุธี, 2540) กล่าวว่าบุคคลมีการสร้างทัศนคติที่ชอบหรือไม่ชอบนวัตกรรม เป็นเรื่องของอารมณ์หรือความรู้สึก ซึ่งจำพิจารณาว่าเหมาะสมกับตัวเขา ทั้งในสภาพปัจจุบันและอนาคตหรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยด้านทัศนคติต่อระบบคุณภาพระบบการบริหารงานคุณภาพ ISO 9000 อยู่หลายเรื่องได้แก่ งานวิจัยของ พรหมเพ็ญ (2538) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อมาตรฐาน ISO 9000 อยู่ในระดับดี งานวิจัยของ สุธี (2540) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการยอมรับมาตรฐาน ISO 9000 งานวิจัยของสุรีย์ (2542) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติกับการจัดการระบบควบคุมคุณภาพการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์กันทางบวก งานวิจัยของ วิชัย (2542) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าทั้งผู้บริหารและครูมีความคิดเห็น ความพร้อมและความเป็นไปได้ในการนำระบบบริหาร ISO 9000 มาใช้ในโรงเรียน งานวิจัยของ ชนินทร (2543) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้ช่วยผู้จัดการสาขาส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 งานวิจัยของ อรรถนพ (2544) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลในการนำระบบระบบบริหารคุณภาพ ISO 9000 มาใช้กับสำนักงาน อุตสาหกรรมจังหวัดอยู่ในระดับสูงและพบว่ามีทัศนคติเชิงบวกต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 งานวิจัยของนารัตน์ (2547) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าพนักงานมีทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 อยู่ในระดับดีมาก

สมมติฐานที่ 4 ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ ทศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ และทัศนคติต่อระบบคุณภาพ ISO 9000 สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยสามารถ

อธิบายหรือพยากรณ์ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ได้ร้อยละ 57 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ งานวิจัยของ รัตติกรณ์ (2548) ทำการศึกษาภาวะผู้นำและทิศทางใหม่เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ไทย ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำและความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงและพบว่าภาวะผู้นำด้านการมีศีลธรรมในการประกอบการอยู่ในระดับสูงที่สุด ลวิตรา (2548) ได้ศึกษาภาวะผู้นำที่มีผลต่อความสำเร็จในการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำ เขาวนอารมณ์ และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์ทำนายความสำเร็จในการประกอบการ SMEs ได้ร้อยละ 34 งานวิจัยของกมลกานต์ (2548) ได้ศึกษาภาวะผู้นำที่มีผลต่อความสำเร็จในการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำ แรงจูงใจภายใน และคุณลักษณะของผู้ประกอบการ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจได้ร้อยละ 32